

KLAIPĖDOS VYTAUTO DIDŽIOJO GIMNAZIJOS AKADEMINĖS GIMNAZIJOS SAMPRATA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šios sampratos tikslas – pateikti akademinės gimnazijos sampratą, apibrėžti jos principines nuostatas, struktūrą, ugdymo ir valdymo organizavimo ypatumus, nurodyti mokyklos paskirtį ir vietą Lietuvos švietimo sistemoje, sudaryti teisinės prielaidas visaverčiam akademinės gimnazijos funkcionavimui Lietuvos švietimo sistemoje.

2. Akademinės gimnazijos veikla grindžiama humanistine ir Valdorfo pedagogika, kurių esminės nuostatos atitinka demokratinius bei humanistinius mokyklos principus.

II. UGDYMO TIKSLAS IR SIEKIAI

5. Pagrindinis akademinės gimnazijos tikslas – išugdyti harmoningą, laisvą ir atsakingą asmenybę, nusiteikusią nuolat mokytis, tobulėti, gebančią kelti sau prasmingus asmeninio, visuomeninio bei profesinio gyvenimo tikslus, pajėgią integruotis į visuomenę ir ją tobulinti, susiformavusią įsisaugojančią humanistinių vertybių sistemą ir pasiryžusią ją grįsti savo gyvenimą.

6. Įgyvendindama šį tikslą, akademinė gimnazija siekia:

6.1. sukurti mokinių poreikius atliepiančią aplinką, kurioje galėtų laisvai ir harmoningai skleisti visos jo galios;

6.2. suteikti jaunam žmogui prasmingų žinių, lavinti jo įgūdžius bei kompetenciją, reikalingą visavertei asmens integracijai į šiuolaikinės visuomenės gyvenimą;

6.3. padėti pagrindus moralios asmenybės formavimuisi, siejant ugdymo procesą pirmiausia su pedagogo asmenybe, jo nuostata mokytis, tobulėti;

6.4. visokeriopai skatinti jauno žmogaus saviraišką, padėti jiems suvokti ir plėtoti savo kūrybines galias;

6.5. sudaryti sąlygas jaunam žmogui mokytis laisvai reikšti savo mintis, kritiškai mąstyti, atsakingai spręsti ir savarankiškai veikti;

6.6. padėti jaunam žmogui išsaugoti ir gilinti ryšį su gimtuoju kraštu bei atvirumą pasauliui, atskleidžiant juos supančios gamtos grožį, atveriant lietuvių tautos ir pasaulinės kultūros lobynus;

6.7. realius augančio jauno žmogaus poreikius laikyti lemiamu kriterijumi keliant mokymosi uždavinius, parenkant ugdymo turinį bei būdus;

6.8. ugdymo procese išlaikyti pusiausvyrą tarp intelektinių, meninių ir praktinių ugdymo aspektų;

6.9. gimnazijos darbą organizuoti taip, kad gimnazija būtų atvira kūrybinei asmens iniciatyvai, laiko dvasiai;

6.10. puoselėti geranoriškus, pagarba bei tolerancija grindžiamus mokinių, mokytojų bei tėvų tarpusavio santykius;

6.11. telkti gimnazijos bendruomenę, puoselėti tėvų bei mokytojų saviraišką, skatinančią vaikus aktyviai ir kūrybiškai dalyvauti socialiniame gyvenime;

6.12. kurti akademinę gimnaziją, kurios organizacinė struktūra, valdymas, kultūra sudarytų darnią visumą, atspindinčią gimnazijos misiją, jos filosofiją, tarnautų išsikeltų tikslų įgyvendinimui;

6.13. sudaryti sąlygas jauno žmogaus pilietinei savimonei formuotis, talkinti taikios ir darnios Lietuvos, Europos bei pasaulio visuomenės kūrimuisi.

III. PAGRINDINĖS AKADEMINĖS GIMNAZIJOS NUOSTATOS

7. Akademinė gimnazija remiasi toliau nurodytomis vertybėmis, į kurias orientuojamasi keliant ugdymo tikslus bei renkantis įgyvendinimo būdus.

7.1. Suderinta visų jauno žmogaus galių plėtra – žmogiškojo potencialo išsaugojimo garantas.

Visavertės asmenybės raidai reikia intelektinių, meninių bei technologinių ugdymo būdų dermės, kuri laiduotų darnią jauno žmogaus psichikos raidą ir tausotų jo sveikatą. Siekiant išugdyti asmenybę, gebančią savarankiškai veikti, spręsti išskylančias problemas ir imtis atsakomybės už savo gyvenimą, turi būti lavinami visi jos pradai: mąstymas, atmintis, vaizduotė, jausmai, fizinės galios. Svarbu ne tik parengti jauną žmogų sėkmingai integracijai į dabartinės visuomenės gyvenimą, bet ir puoselėti jį kaip būsimą visuomenės kūrėją – jis turi išlikti žmogumi, turinčiu ne tik aukštą intelektą, bet ir jautrią širdį, turėti jėgų bei noro kilniai gyventi ir kurti.

7.2. Visybinių pasaulio suvokimas – prasmingos veiklos pagrindas.

Kad žmogus galėtų suprasti šių dienų gyvenime vykstančius pokyčius, kad jo sprendimai būtų savarankiški, brandūs ir atsakingi, asmuo turi suvokti aplinką ir pasaulį kaip integralią visumą. Pateikiant dalykines žinias atskleidžiama dalyko esmė, išskirtinumas, jo vieta ir paskirtis bendresniame kontekste. Vaikui leidžiama netrikdomam stebėti reiškinį, aprašyti savo stebėjimus, meniškai juos interpretuoti, skatinama savarankiškai ieškoti dėsnų. Visa tai pratina mokinį nepraslysti reiškinį paviršiumi, moko susitelkti, puoselėja nuodugnaus studijavimo įgūdžius, padeda žinias paversti mokėjimais. Ne tiek svarbu, kad vaikas sukauptų daug informacijos, kiek tai, kad jis išsiugdytų savarankiško mokymosi įgūdžių, išmoktų orientotis gausioje informacijos jūroje, išvelgtų pavienių faktų seka atsiskleidžiantį procesą, perprastų jo esmę.

7.3. Žinių įvairovės svarba.

Akademinėje gimnazijoje informacijos didėjimo problemą bus stengiamasi išspręsti nesiaurinant mokomųjų dalykų apimties. Dalykinių žinių įvairovė svarbi keliais aspektais. Pirma, kiekvienas dalykas savitai stimuliuoja vidinių jauno žmogaus galių sklaidą. Antra, kiekvienam svarbu išbandyti jėgas įvairiose srityse, susipažinti su įvairiais dalykais ieškant to, kas būtų jam artimiausia. Mokiniui sudaroma galimybė gimnazijoje įgyti bendrąjį išsilavinimą, pasirenkant įvairius modulius bei pasirenkamuosius dalykus. Asmenybės branda – būtina sąlyga, kad kiekvienas ugdymo(si) programos pasirinkimas būtų sąmoningas ir atsakingas, padarytas įsiklausant į vidinius poreikius, gebant realiai įvertinti savo galimybes. Be to, žinių įvairovė – būtina pasaulio visybinių suvokimo formavimosi prielaida.

7.4. Patirti, jog mokymasis teikia džiaugsmą – tai gauti paskatą mokytis visą gyvenimą.

Akademinėje gimnazijoje siekiama, kad kiekviena pamoka būtų prasminga jauno žmogaus dabarčiai ir ateičiai – mokomi dalykai būtų glaudžiai siejami su gyvenimu, vaiko patirtimi. Žinios pateikiamos ne „sukramtytos“, bet leidžiama vaikui pačiam „skanauti“ atradimą. Stengiamasi išsaugoti vaiko žinių troškulį, palaikyti jo siekį tobulėti, pranokti save, tenkinti estetinius poreikius, užtikrinti ne tik fizinį, bet ir psichologinį saugumą, suteikti galimybę patirti atradimo džiaugsmą – nuostatos mokytis visą gyvenimą pagrindą.

7.5. Pilietinė savimonė – sudedamoji brandžios asmenybės dalis.

Tik asmenybė, kuri visa esybe jaučiasi savo gimtojo krašto, kultūros, ją supančio pasaulio dalimi, gali būti iš tiesų atsakinga už juos, savo gyvenimą ir veiklą susieti su jų puoselėjimu. Atsakomybės jausmas prabunda, kai asmuo nuodugniai suvokia savo sąsajas su kitais žmonėmis, aplinka, kurioje gyvena. Kiekvienas dalykas dėstomas stengiantis atskleisti šias sąsajas. Kiekvienas mokinys skatinamas suvokti kontekstą, kuriame gyvena, savo vietą ir vaidmenį jame. Jauno žmogaus aplinka, šalis, kurioje jis gyvena, žmonės, jų darbai ir lūkesčiai – visa tai tampa jo savasties dalimi. Šitaip pilietinė savimonė tampa neatsiejama asmens pasaulėvokos dalimi.

8. Akademinės gimnazijos siekis – formuoti ugdymo turinį atsižvelgiant į nuolat kintantį augančio žmogaus paveikslą. Ugdymo uždavinys, kurį iškelia bręstanti asmenybė, gali būti sėkmingai įgyvendintas tik tuo atveju, jei ugdymo programos yra lanksčios.

9. Akademinės gimnazijos ugdymo turinys ir metodika padės įgyvendinti šias funkcijas:

9.1. sudaryti mokiniui sąlygas susidurti su jo brandą atitinkančiais sunkumais („mesti jam tinkamą iššūkį“), tuo stimuliuojant jo vidinių galių sklaidą;

9.2. palaikyti, stiprinti, įtvirtinti besiformuojančius mokinio gebėjimus, duoti peno jo vidiniam gyvenimui;

9.3. suteikti prasmingų žinių.

10. Akademinė gimnazija ugdymą grindžia savo pačios parengtomis ir Švietimo ir mokslo ministerijos patvirtintomis bendrojo lavinimo mokyklos bendrosiomis ugdymo programomis.

11. Mokytojo asmenybė turi lemiamos įtakos mokinio ugdymui. Ne tik mokytojo profesinė kompetencija, bet ir jo moralinės savybės, santykis su mokiniais bei mokomuoju dalyku, gebėjimas susitelkti, laikytis priimto sprendimo, emocinis stabilumas, mokėjimas įžvelgti teigiamus dalykus, kritiškai vertinti situaciją, atvirumas naujiems dalykams lemia ugdymo kokybę. Profesinį mokytojo tobulėjimą papildo nuolatinė saviugda. Mokytojas savo pašaukimą suvokia kaip atidų augančio žmogaus palaikymą mokymo, kūrybos ir asmenybės sklaidos srityse.

12. Kiekvieno dalyko mokytojas turi aiškiai suprasti, kodėl moko šio dalyko, kodėl suteikia mokiniui vienokių ar kitokių žinių, ką mokomasis dalykas gali mokiniui duoti, kaip jis paveiks asmens raidą, koks mokymo būdas šiuo metu mokiniui yra tinkamiausias.

13. Mokytojo uždavinys – suteikti mokiniui prasmingų žinių ir stebėti, kas vyksta vidiniame jauno žmogaus gyvenime, jį puoselėti. Iškilus prieštaravimui tarp išsilavinimo standartuose nurodytų reikalavimų ir individualios jauno žmogaus raidos, mokytojas, pasitaręs su mokinio tėvais, turi teisę padaryti galutinį sprendimą, kada, ko ir kaip turi būti mokoma, kad nenukentėtų dvasinė raida.

14. Pedagogo vaidmuo ir bendravimo forma su mokiniu išsiplėtoja į lygiavertį dialogą, grindžiamą abipuse pagarba ir pasitikėjimu.

15. Glausdus mokytojų, mokinių ir tėvų bendradarbiavimas – akademinę gimnaziją kuria mokytojai išvien su tėvais ir mokiniais, tarpusavio santykius grįsdami pasitikėjimu, pagarba bei tolerancija. Darni, laisva ir atvira visuomenei mokyklos bendruomenė turi didelę įtaką mokinių ugdymui.

16. Bendruomenė remiasi ne tik formaliomis interesų atstovavimo ir bendrų sprendimų priėmimo taisyklėmis, bet ir bendru darbu, kuris grindžiamas sąmoningai prisiimamos atsakomybės principu. Kiekvienu bendruomenės nariu pasitikima, kiekvienas yra išklausomas, siekiama atsižvelgti į įvairias nuomones ieškant bendro sprendimo.

17. Gimnazijos bendruomenė organizuoja įvairias šventes, talkas, kultūrinius ir švietėjiškus renginius, integruoja vietos bendruomenę į savo kultūrinį gyvenimą. Kita vertus, jos nariai ir patys aktyviai dalyvauja visuomenės gyvenime – rūpindamiesi savo vaikų ateitimi domisi švietimo reformos eiga, stengiasi realiai prisidėti prie jos demokratinių siekių įgyvendinimo, teikia pasiūlymus veiklai tobulinti.

IV. PRIĖMIMO ORGANIZAVIMAS

18. Priėmimas vykdomas vadovaujantis priėmimo į Klaipėdos Vytauto Didžiojo gimnaziją tvarkos aprašu.

19. Gimnazistai į gimnaziją priimami konkurso tvarka. Yra vykdomas integruotas žinių patikrinimas, pagal kurio rezultatus ir 8 klasių baigimo pažymėjimo įvertinimus yra sudaroma eilė.

V. UGDYMO ETAPAI

20. I etapas (1-2 gimnazijos klasės).

Šiame etape gilinami ir apibendrinami išklaustyti dalykai, pabrėžiant dalykų integravimą, atsiranda naujų praktinių darbų, toliau lavinami abstraktaus mąstymo gebėjimai. Įtvirtinamos gimtosios kalbos, matematikos, užsienio kalbų, tikslųjų ir gamtos mokslų, istorijos, geografijos ir kitų dalykų žinios; tęsiamas meninis, technologinis, fizinis, dorinis bei estetiškas ugdymas. Mokiniai renka konsultacijas ir modulius. Pradedama mokyti informacinių technologijų – iškeliant etikos, atsakomybės bei kritinio mąstymo svarbą vertinant technologijų reikšmę ir įtaką asmenybei bei visuomenei.

21. II etapas (3-4 gimnazijos klasės).

Ugdymo planai sudaromi taip, kad mokiniai galėtų tęsti visų pagrindinėje mokykloje dėstytojų dalykų mokymąsi. Išplėstiniu kursu dėstomų dalykų sąrašą bei dalykų pasirenkamuosius modulius mokykla formuoja atsižvelgdama į mokyklos galimybes, konkrečią situaciją, mokinių poreikius. Mokymo procesas diferencijuojamas - mokiniams sudaroma galimybė daugiau gilintis į akademinis mokomuosius dalykus, kurie atitinka jų poreikius ir gebėjimus.

Baigdami gimnaziją mokiniai pateikia pasirinktos srities atsiskaitymo darbus. Šie darbai ruošiami per visus mokslo metus, padedant mokytojui-kuratoriui. Tai gali būti mokslinis tiriamasis projektas, meno paroda, diplominis darbas, portfolio ir pan.

Prie kiekvienos metodinės grupės yra įkuriami klubai, studija ar kt., kuriose mokiniai lavina savo įgūdžius ir ruošiasi įvairioms veikloms (konkursams, olimpiadoms, projektams ir kt.).

Organizuojama „Mokslo olimpo“ veikla. Mokytojai įtraukia mokinius į jaunųjų mokslininkų veiklą. Mokslo metų pabaigoje vykdomi atsiskaitymai už nuveiktą darbą ir įteikiamos „Mokslo olimpo“ nominacijos.

Vykdomi bendri projektai su Kauno Vytauto Didžiojo ir Klaipėdos universitetais. Pasitelkiama universitetų mokslinė ir akademinė bazė.

VI. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

22. Ugdymo kokybės stebėseną vykdo:

22.1. Vytauto Didžiojo gimnazijos bendruomenė. Ji apsisprendžia, kokias veiklos sritis jai būtina įsivertinti, ir tuo remdamasi reguliariai atlieka vidaus įsivertinimą pagal pasirinktą metodologiją.

22.2. Švietimo ir mokslo ministerija ir kitos valstybinės švietimo priežiūros institucijos.

23. Gimnazijoje dirbantys pedagogai turi atitikti Švietimo įstatyme numatytus reikalavimus.
